

tabelse af valgbarhed på grund af straf afgøres af det nyvalgte menighedsråd. Afgørelsen kan indbringes for kirkeministeren.»

Ovennævnte formulering af menighedsrådsvalglovens §§ 2-3 blev ændret ved lov nr. 288 af 29. april 1992 om ændring af lov om valg til menighedsråd, således at bestemmelserne fik et indhold svarende til det, der gælder i dag, hvor der således ikke findes regler om fortabelse af valgbarhed som følge af, at man stiller sig i afgjort modsætning til folkekirken.

På baggrund af Højesterets dom af 15. oktober 2005 i »Ribers-sagen« (UfR 2005.3346/2H) drøftede arbejdsgruppen om gejstlige læresager m.v. det hensigtsmæssige i en ændring af lov om valg til menighedsråd, således at et valgt menighedsrådsmedlem kan fortabe sin valgbarhed, såfremt en række nærmere betingelser er opfyldt.

Arbejdsgruppen fremhæver i sin rapport nødvendigheden af, at der skabes et værn, så et valgt medlem af menighedsrådet ikke anvender sin position i rådet som en platform til aktivt, vedholdende og offentligt at udbrede synspunkter, der er i åbenlys modstrid med folkekirkens lære, og derved bringer sig i afgjort modsætning til folkekirken.

Etableringen af et sådant værn, der foreslås indført med lovforslagets § 2, nr. 3, vil være med til at beskytte folkekirkens identitet og selvforståelse som trossamfund. Endvidere vil der kunne skabes en beskyttelse imod illoyale *handlinger* fra kirkeligt ansatte og folk med et ledelsesansvar i folkekirken. Sådanne regler skal alene sigte på at ramme åbenlyst illoyale handlinger, der har karakter af misligholdelse af hvervet som menighedsrådsmedlem. Regler på området må således ikke føre til nogen form for sindelagskontrol, der kan hæmme den frie debat om indholdet af kristendommen.

Den danske folkekirke er kendetegnet ved en betydelig rummelighed i forhold til forskellige teologiske og kirkepolitiske opfattelser. Denne rummelighed kommer bl.a. til udtryk i lovgivningens bestemmelser om valgmenigheder, sognebåndsløsning, hensyn til kirkelige mindretal ved præsteansættelser m.v.

I debatten er det fra tid til anden blevet fremført, at man på trods af rummeligheden ikke må glemme, at folkekirken ikke blot er en 'religionsanstalt', men et trossamfund. Dette fremgår også af grundlovens § 4, der fastslår, at det er den evangelisk-lutherske kirke, der er den danske folkekirke.

Det er ligeledes blevet fremført, at der er et behov for at tydeliggøre folkekirken som trossamfund. Årsagen hertil skal bl.a. ses i en generel tendens til, at flere definerer deres religiøse ståsted som en personlig

sammensætning af elementer fra forskellige religioner og livsanskuelser.

Det følger af folkekirkens status som trossamfund, at der må være en grænse for, hvordan et menighedsrådsmedlem aktivt og vedholdende kan agere i offentligheden, uden at den pågældende ved sine handlinger bringer sig i et modsætningsforhold til medlemskabet af menighedsrådet som folkekirkelig myndighed og derved misligholder sit hverv.

At der er tradition for, at en sådan grænse er ganske vid – og i praksis kan være svær at definere konkret – betyder ikke, at en sådan grænse ikke eksisterer.

I lyset af Højesterets dom i »Ribers-sagen« bør der derfor skabes det fornødne klare grundlag for en ændret retstilstand for så vidt angår valgte medlemmer af menighedsrådet.

Menighedsrådsmedlemmer varetager, jf. menighedsrådslovens § 1, ledelsen af sognets anliggender. Dette omfatter ikke kun de praktiske rammer, men også indholdet af sognets kirkelige liv. Menighedsrådet træffer også beslutning vedr. valg af præst og indførelse af ny autoriseret liturgi og salmebøger.

Det centrale element i bedømmelsen af sager om valgte menighedsrådsmedlemmers fortabelse af valgbarhed bør være en konkret vurdering af menighedsrådsmedlemmets adfærd, set i forhold til den pågældendes samtidige medlemskab af menighedsrådet.

Med lovforslagets § 2, nr. 3 er det derfor forudsat, at et menighedsrådsmedlems afvigelse i forhold til folkekirkens lære skal være så markant og utvetydig, at erkendelsen heraf ikke kræver særlig teologisk fagkundskab.

På den baggrund er der ikke fundet behov for at etablere særlige regler for teologisk kyndig sagsforberedelse, ligesom det ikke er fundet nødvendigt med en særlig gejstlig domstol til at afgøre sådanne sager.

Afgørelsen af sådanne sager foreslås henlagt til stiftsøvrigheden, det vil sige til biskoppen og direktøren for den regionale statsforvaltning (stiftsamtmanden) i forening. Dermed vil den endelige afgørelse blive truffet af en myndighed, der er i besiddelse af såvel teologisk som forvaltningsretlig kompetence.

Allerede i dag findes der en bestemmelse i menighedsrådslovens § 15, stk. 4, hvorefter et medlem, der vedholdende undlader at opfylde sine pligter som medlem af rådet, skal udtræde af rådet. Denne bestemmelse tager således sigte på den situation, hvor et medlem misligholder sit hverv, f.eks. gennem fravær fra rådets møder. Det følger endvidere af lovens § 15, stk. 5, at det er menighedsrådet der afgør, om betingelsen for udtrædelse er opfyldt.